

KORSKE KLUPE ZADARSKE KATEDRALE, djelo M. Moronzona

KORKA, Jovan, arhitekt (Nova Gradiška, 20. II. 1904). Arhitekturu diplomirao na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. Vodi svoj arhitektonski atelje u Zagrebu 1930–41. Od 1941. profesor na Školi za primijenjenu umetnost, 1948–50. ravnatelj Zavoda za primijenjenu umetnost u Beogradu; od 1953. profesor je na Arhitektonsko-urbanističkome fakultetu u Sarajevu. U suradnji s arhitektima Đ. Krekićem i Đ. Kiverovim (1930–39) projektira i izvodi veći broj zgrada: burze rada u Osijeku, Slavenskome Brodu, Karlovcu i Zagrebu (Ul. kralja Zvonimira 15, 1936), Radnički dom na Trgu kralja Petra Krešimira IV (1937) i više stambenih zgrada u Zagrebu. S uspjehom sudjeluje na više natjecanja. — Nakon 1945. bavi se primijenjenom umjetnošću i izvodi više interijera u Beogradu. U svojoj knjizi *Škola* (Sarajevo 1961) zastupa suvremene koncepcije u školskoj arhitekturi.

LIT.: T. Premerl, *Hrvatska moderna arhitektura između dva rata*, Zagreb 1989.

T. Pl.

KORNATI, otočka skupina između šibenskoga, biogradskoga i zadarskoga otočja; nazvana po najvećemu otoku arhipelaga Kornatu, na kojemu ima tragova života iz prapov. i ant. doba. U polju Trtuša nađena je mlađekamenodobna sjekira, a na uzvisinama Toreta i Stražišće vide se ostaci prapov. gradinskih naselja kojima pripadaju grobni humci — tumuli. Na brijegu Toreta nalaze se ostaci kasnoant. utvrde, a u podnožju ruševine starokršč. bazilike, unutar kojih je krajem srednjega vijeka podignuta crkva posvećena Sv. Mariji. U uvali Šipnata su ostaci rim. solane. Ostaci rim. građevina potvrđeni su i na drugim Kornatskim otocima: u uvali Lavsa tragovi solane i jedne zgrade, na Jadri ili Piškri tragovi pristaništa,

a na Velikoj Svršati ostaci zgrade i bazena za čuvanje žive ribe. Crkva na otoku Piškri podignuta je u XVI. st.

LIT.: Č. Iveković, *Dugi otok i Kornat*, Rad JAZU, 1928, 235. — I. Petricoli, »Toreta« na otoku Kornatu, *Adriatica praeistorica et antiqua* (Zagreb), 1970. — Š. Batović, *Prapovijesni ostaci na zadarskom otočju*, Diadora, 1973. — Z. Gunjača, *Arheološki spomenici šibenskog podmorja*, Šibenik 1976.

Z. Gu.

KORSKE KLUPE, drvene klupe za kler u crkvama zap. obreda, postavljene u dva reda ispred oltara uz rub srednjega broda. Nasljeđuju katedre i supselije ranokršč. razdoblja; pojavljuju se u XII. i XIII. st., kada oltar sa sredine svetišta prelazi u dno apside. Imaju ih crkve u kojima postoji obveza zajedničkoga pjevanja, odn. recitiranja brevijara. Redovito su bogato rezbarski i skulptorski ukrašene (dorsali, stupići i pregrade, prednje i zadnje lice, te preklopno sjedalo), osobito u doba gotike i baroka.

Romaničke klupe u splitskoj katedrali iz druge pol. XIII. st. najstarije su korske klupe u nas i uopće u svijetu. Iz doba gotike značajne su klupe u crkvi Sv. Franje u Zadru (1394, *Ivan Jakovljević*), potom u katedralama u Zadru (1418, *M. Moronzon*), Trogiru (1440, *I. Budislavić*), Rabu (1445), Poreču (1452), Hvaru (XV. st.), u crkvi Gospe od Anđela iznad Orebića (XV. st.). Većina je korskih klupa poznatih majstora iz toga razdoblja propala (Sv. Nikola u Kotoru, *I. Skončića* iz 1436; Sv. Marija u Zadru, *I. Petrova* iz 1485; na Daksi kraj Dubrovnika, *P. Radoslavića* i meštra *Miška* iz 1466). Iz renesanse su klupe u franjevačkoj crkvi u Hvaru, *F. Čiočića* i *A. Spije* iz 1583. Iz doba baroka vrednije su korske klupe u katedralama u Korčuli (*V. Tironi*, 1795) i Krku, u crkvi Svete Katarine u Zagrebu (*H. Anglmayer* i *I. J. Gelgenfelder*, 1658), u samostanskim crkvama u